

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0222U003293

Державний реєстраційний номер: 0117U004899

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-02-2022

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Прогноз та упередження негативних наслідків впливу кліматичних змін на екологічний стан, потенціал та біорізноманітність гідроекосистем України

Початок етапу: 01.2017

Закінчення етапу: 12.2021

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут гідробіології
Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417029

Місцезнаходження: проспект Героїв Сталінграда, буд. 12, м. Київ, 04210, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444182232, 380444193981

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія наук України

Код за ЄДРПОУ: 00019270

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 54, м. Київ, 01061, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442343243

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6541030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 14075.685
--

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Прогноз та упередження негативних наслідків впливу кліматичних змін на екологічний стан, потенціал та біорізноманітність гідроекосистем України

Назва роботи англійською:

The prediction and prevention of negative effects of climate change on the ecological status, potential and biodiversity hydroecosystems of Ukraine

Реферат українською:

Запропоновано біомаркери кліматичних змін водойм та водотоків з урахуванням екорегіонів та висотної зональності. У екорегіоні Східні рівнини біоіндикаторами кліматичних змін запропоновано флористичну структуру водоростевих угруповань, структурні зміни в донних ценозах із домінуванням прикріплених молюсків; в екорегіоні Карпати – зміни у просторовому розподілі донних ценозів із підвищенням висоти над рівнем моря та зміни висотної локації корошових і лососевих риб; в екорегіоні Угорська низовина – чужорідні термофільні види безхребетних та риб; в екорегіоні Понтійська провінція – термофільні види сино-індійської фауни, оксифільні і солонуватоводні види понто-каспійської фауни. Встановлено, що кліматичні зміни та антропогенний вплив, які супроводжуються трансформацією гідрофізичного та гідохімічного режиму, сприяють формуванню у деяких водних об'єктах умов, які забезпечують існування та відтворення стійких популяцій чужорідних інвазивних видів гідробіонтів (риб, безхребетних та їх паразитів) – біофонду для подальшої експансії основними європейськими інвазійними коридорами. Вперше встановлено, що кліматичні зміни позначаються на процесах депонування надлишкового CO₂ шляхом трансформації автотрофних (мікрowodорості та макрофіти) та гетеротрофних (макробезхребетні та риби) компонентів прісноводних екосистем.

Реферат англійською:

The biomarkers of climate changes of reservoirs and watercourses taking into account ecoregions and altitude zonation have been proposed. In the Eastern Plains Ecoregion, the floristic structure of algae communities, structural changes in bottom communities with the dominance of attached mollusks are proposed as bioindicators of climate changes; in the Carpathian Ecoregion – changes in the spatial distribution of bottom communities with increasing altitude and changes in the altitude location of carp and salmon fish; in the Hungarian Lowland Ecoregion – alien thermophilic species of invertebrates and fish; in the Pontic Province Ecoregion – thermophilic species of Sino-Indian fauna, oxyphilic and brackish-water species of Ponto-Caspian fauna. It is established that climate changes and anthropogenic impact, accompanied by the transformation of hydrophysical and hydrochemical regimes, contribute to the formation of conditions in some water bodies that support the existence and reproduction of stable populations of invasive alien species (fish, invertebrates, and their parasites) – the source for further expansion into major European invasive corridors. For the first time, climate changes have been found to affect the deposition of excess CO₂ through the transformation of autotrophic (microalgae and macrophytes) and heterotrophic (macroinvertebrates and fish) components of freshwater ecosystems.

Індекс УДК: 574.5, [574.5:551.583](477)

Коди тематичних рубрик: 34.35.33

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Романенко Віктор Дмитрович

Науковий ступінь:

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Пропозиції до нормативних документів та методик для визначення референційних значень біологічних показників оцінки екологічного стану масивів поверхневих вод та організації системи держ.моніторингу.

Назва НТП англійською: Proposals for normative documents and methods for determining the reference values of biological indicators for assessing the ecological status of surface water bodies and the organization of the state monitoring system.

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методичні документи

Галузь застосування: Державне агентство водних ресурсів України

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Для підготовки законодавчих актів та нормативних документів сфері розвитку водного господарства та гідротехнічної меліорації земель, управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Результати досліджень та рекомендації щодо оцінки екологічного стану водних об'єктів урбанізованих територій м. Києва

Назва НТП англійською: Research results and recommendations for assessing the ecological status of water bodies in the city of Kyiv

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методичні документи

Галузь застосування: Комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради по охороні, утриманню та експлуатації земель водного фонду м. Києва «Плесо»

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Результати моніторингу санітарно-гідробіологічного стану водних об'єктів м. Києва використані при впровадженні Директиви ЄС 2006/7/ЄС від 15.02.2006 року про контроль якості води, призначеної для купання, зокрема щодо моніторингу впровадження контролю за мікробіологічними показниками

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Transboundary Dniester River basin: ecological state, reference conditions, management / [S. Afanasyev, O. Lietytska, O. Manturova et al.] / Інститут гідробіології НАН України, Офіс проектів ОБСЄ в Україні. – Київ: Baire, 2021. – 384 с.

Біорізноманіття та біоресурсний потенціал екосистем дніпровських водосховищ в умовах кліматичних змін і розвитку біологічної інвазії : монографія / [В.Д. Романенко, В.М. Якушин, В.І. Щербак та ін.] / Інститут гідробіології НАН України. – К.: Наук. думка, 2019. – 256 с.

Гідробіоценози транскордонних ділянок української та румунської дельти Дунаю / [А. Ляшенко, С. Афанасьєв, К. Санду К. та ін.] / Інститут гідробіології НАН України. – К.: Кафедра, 2018. – 320 с.

Біорізноманіття річки Іршава (басейн р. Тиса) і стратегія відновлення її раритетної іхтіофауни / [В.І. Устич, В.І. Щербак, А.І. Мрук] – Ужгород, РІК-У, 2017. – 272 с.

Прикладні програми для обробки гідробіологічних даних / [Афанасьєв С.О., Юришинець В.І., Воліков Ю.М., Усов О.Є., Ляшенко А.В.] / Методичний посібник. – Київ: Інститут гідробіології НАН України, 2019. – 28 с.

Afanasyev S. A., Gupalo Ye. A., Manturova O. V. Distribution and peculiarities of biology of the pumpkinseed *Lepomis gibbosus* (Perciformes: Centrarchidae) in the water bodies of Kyiv city // *Hydrobiol. J.* – 2017. – Vol. 53, N 3. – P. 14–25.

Afanasyev S., Lyashenko A., Iarochevitch A., Lietytska O., Zorina-Sakharova K., Marushevskaya O. Pressures and Impacts on Ecological Status of Surface Water Bodies in Ukrainian Part of the Danube River Basin // *Human Impact on Danube Watershed Biodiversity in the XXI Century.* – Springer. – 2020. – P. 327–358.

Afanasyev S.O., Lietytska O.M. The First Record of Alien Bryozoan *Pectinatella magnifica* in the Dnieper River Basin and Evaluation of Its Dissemination Paths // *Hydrobiol. J.* – 2021 – Vol. 57, N 2. – P. 26–35.

Bănăduc D., Joy M., Olosutean H., Afanasyev S., Curtean-Bănăduc A. Natural and anthropogenic driving forces as key elements in the Lower Danube Basin–South-Eastern Carpathians–North-Western Black Sea coast area lakes: a broken stepping stones for fish in a climatic change scenario? // *Environmental Sciences Europe.* – 2020. Vol. 32 (1). – P. 425–437.

Didenko A., Buzevych I., Volikov Y., Kruzhylyna S., Gurbyk A. Population dynamics and feeding ecology of the invasive Caucasian dwarf goby, *Knipowitschia caucasica*, in a freshwater habitat in Ukraine // *Knowledge & Management of Aquatic Ecosystems.* – 2020. 421. – P. 26.

Gromova Yu.F., Guleykova L.V., Shcherbak S.D. Zooplankton composition and taxonomic richness in water bodies and watercourses of the Pripyat river basin and their long-term dynamics // *Hydrobiol. J.* – 2019. – Vol. 5, N 6 – P. 37–54.

Khudiyash Yu.M., Krasnyuk Yu.M., Potrokhov O.S., Zin'kovskiy O.G. Changes of Biochemical Indices in the Gills of *Anodonta cygnea* L. at High Water Temperature and at a High Concentration of Sodium Ions // *Hydrobiol. J.* – 2019. – Vol. 55, N 1. – P. 83–92

Kirpenko N.I., Krot Yu.G., Usenko O.M. Surface water «blooming» – fundamental and application aspects // *Hydrobiol. J.* – 2019. – Vol. 55, N 2. – P. 18–30.

Kirpenko N.I., Krot Yu.G., Usenko O.M. Toxicological Aspects of the Surface Water "Blooms" (a Review) // *Hydrobiol. J.* – 2020. – Vol. 56, N 2. – P. 3–16.

Linnik P.N., Zhezherya V.A., Linnik R.P. Role of neutral fraction of dissolved organic matter in the migration of metals in surface waters: II.1 Neutral metal complexes in water bodies of different types // *Rus. J. of General Chemistry.* – 2017. – Vol. 87, N 13. – P. 3233–3243.

Lyashenko A.V., Zorina-Sakharova K.Ye. Species Richness of Benthic Invertebrates of the Lower Reaches of the Danube River in Ukraine and Romania // *Hydrobiol. J.* – 2020. – Vol. 56, N 6. – P. 3–19.

Medovnyk D.V. Ecological-physiological features of native and invasive fish species in small rivers under different degree of transformation // *Hydrobiol. J.* – 2019 – Vol. 55, N 4. – P. 63–74.

Pligin Yu.V., Zheleznyak N.I. Dreissenidae (Mollusca: Bivalvia) in benthos of the Kiev reservoir and factors influencing their distribution // *Hydrobiol. J.* – 2020. – Vol. 56, N 1. – P. 24–41.

Pligin. Yu.V., Linchuk M.I., Zheleznyak N.I. On Some Peculiarities of the Use of Freshwater Macroinvertebrates for Bioindication of Organic Contamination // *Hydrobiol. J.* – 2019. – Vol. 55, N 1. – P. 54–78.

Pligin Yu.V., Zheleznyak N. I. The first record of oligochaete *Branchiura sowerbyi* (fam. Tubificidae) in the Kaniv Reservoir (the Dnieper river). // *Hydrobiol. J.* – 2020. Vol. 56, N 3. – P. 105–108.

Pohorielova M.S., Lyashenko A.V. Macrophytes and their communities in watercourses of the Kiliya delta of the Danube river // *Hydrobiol. J.* – 2021 – Vol. 57, N 3. – P. 20–31.

- Potrokhov O., Zinkovskyi O., Prychepa M., Khudiiash Yu. Hormonal regulation of fish adaptation to atypical fluctuations in temperature and oxygen regime of a water body // Aquatic Science and Technology. – 2019. – Vol. 7, N 2. – P.1–16.
- Potrokhov O.S., Zinkovskyi O.G., Prychepa M.V., Hudiyash Y.M. Tolerance of common roach for modified mineralization level and temperature of water by biochemical indicators // Arhive Polish Fishing. – 2018. – 26. –P. 165–172.
- Prychepa M.V., Potrokhov O.S., Zin'kovskiy O.G., Khudiyash Yu.M. Peculiarities of Hormonal Responses of Fishes under Temperature Water Thermal Fluctuations // Hydrobiol. J. – 2019. – Vol. 5, N 5 – P. 72–80.
- Romanenko V. D., Krot Yu. G., Lekontseva T. I., Podrugina A. B. Peculiarities of Phyto- and Zooplankton Structural Organization at an Extremely High Content of Inorganic Compounds of Nitrogen in the Water Paths // Hydrobiol. J. – 2017 – Vol. 53, N 5. – P. 3–14.
- Samchyshyna L., Gromova Yu., Zorina-Sakharova K. Recent distribution of *Eurytemora velox* (Lilljeborg, 1853) (Copepoda, Calanoida) in brackish and fresh waters of Ukraine // Crustaceana. – 2020. Vol. 93 (3-5). – P. 275–281.
- Semenyuk N.Ye. Homeostasis of Phytoepiphyton of the Dnieper Reservoirs // Hydrobiol. J. – 2018. – Vol. 54, N 2. – P. 16–30.
- Semenyuk N.Ye., Morozova A.O., Sherman I.M., Kutishchev P.S. Phytoepiphyton as biological indicator of spatial and temporal changes in water salinity in the Lower Reaches of the Dnieper River // Hydrobiol. J. – 2020. – Vol. 56, N 4. – P. 3–18.
- Semenyuk N.Ye., Shcherbak V.I., Sherman I.M., Kutishchev P.S. Characteristics of the autotrophic link of the Kardashyn Liman of the Dnieper-Bug Estuary (Ukraine) // Hydrobiol. J. – 2020. – Vol. 56, N 3. – P. 30–45.
- Shcherbak V.I. Response of phytoplankton of the Kiev Reservoir to the increase in summer temperatures // Hydrobiol. J. – 2019. – Vol. 55, N 1. – P. 18–35.
- Shcherbak V.I., Genkal S.I., Semenyuk N.Ye. New for Ukraine representatives of Bacillariophyta from phytoepiphyton of the Dnieper River Reservoirs (Ukraine) // International Journal on Algae. – 2019. – Vol. 21, N 3. – P. 271–284.
- Shcherbak V.I., Semenyuk N.Ye., Linchuk M.I. Winter under the ice water bloom formed by *Aphanizomenon gracile* Lemmermann // Hydrobiol. J. – 2019. – Vol. 55, N 5. – P. 20–34.
- Shcherbak V., Sherman I., Semeniuk N., Kutishchev P. Autotrophic communities' diversity in natural and artificial water-bodies of a river estuary – A case-study of the Dnieper-Bug Estuary, Ukraine // Ecohydrology and Hydrobiology. – 2020. Vol. 20. – P. 112–122.
- Starosyla Ye.V. Microbiological Processes of Organic Matter Decomposition in the Water of Some 26 36 Lakes of Kyiv // Hydrobiol. J. – 2021 – Vol. 57, N 2. – P. 54–61.
- Yakushin V.M., Shcherbak V.I., Semenyuk N.Ye., Linchuk M.I. Hydrochemical Characteristics of the Kiev Reservoir at the Present Time // Hydrobiol. J. – 2018. – Vol. 54, N 6. – P. 96–110.
- Yuryshynets V.I., Rybka T.S., Tolstoy V.A. Peculiarities of Forming of the Symbiotic Communities of the Freshwater Organisms at the Organism and Populational Level // Hydrobiol. J. – 2019. – Vol. 55, N 6. – P. 79–90.
- Yuryshynets V.I., Shlapak O.O., Yeriomenko D.A., Primachov M.T. Peculiarities of Forming of the Far-East Introduced Fishes' Symbiocenoses: Structure and Symbiotic Interrelations // Hydrobiol. J. – 2019. – Vol. 55, N 1. – P. 93–105.
- Коваленко Ю. О., Медовник Д. В. Вплив екологічних умов озер м. Києва на стан іхтіофауни // Рибогосподарська наука України. – 2020. Т. 51. №1. – С. 28–43.
- Кравцова О.В., Щербак В.І., Лінчук М.І. Закономірності формування фітопланктону за різних концентрацій біогенних елементів та органічної речовини // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту імені Володимира Гнатюка.

Сер. : Біологія. – 2019. – № 1. – С. 43–51.

Медовник Д.В. Міжвидові відносини інвазивних та аборигенних видів риб у малих річках урбанізованих територій / Наук. зап. Терноп. пед. ун-ту. Сер. : Біологія. – 2018, № 2 (73). – С. 170–174.

Юришинець В.І. Симбіотичне угруповання молюсків *Dreissena bugensis* (Andrusov, 1897) у водних об'єктах України // Біологія та екологія. – – 2019. – Т. 5, № 2. – С. 19–23.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Афанасьєв Сергій Олександрович

д. б. н., 03.00.17

Перелік осіб-виконавців

Євдашкіна Ольга Валеріївна

Абрам'юк Ігор Ігорович

(к. б. н., 03.00.10)

Афанасьєв Сергій Олександрович

(д. б. н., професор, академік, 03.00.17)

Беляєв Володимир Володимирович

(к. б. н., с.н.с.)

Волкова Олена Миколаївна

(д. б. н., с.н.с.)

Воліков Юрій Миколайович

(к. б. н.)

Ганжа Христина Дмитрівна

(к. б. н.)

Голуб Олег Олексійович

Гончарова Марія Тимофіївна

(к. б. н., 03.00.17)

Гулейкова Людмила Володимирівна

(к. б. н.)

Гупало Олена Олександрівна

(к. б. н., н.с)

Давидов Олег Анатолійович

(к. б. н., с.н.с., 03.00.17)

Жежеря Владислав Анатолійович

(к. геогр. н., с.д., 11.00.07)

Жежеря Тетяна Петрівна

(к. геогр. н.)

Железняк Наїля Іскандерівна

Задорожна Ганна Михайлівна

(к. б. н., 03.00.17)

Зоріна-Сахарова Катерина Євгенівна

(к. б. н., 03.00.17)

Зіньковський Олег Георгійович

(к. б. н., с.н.с., 03.00.10)

Коба Микола Русланович

Козійчук Еліна Шаруханівна

(к. б. н., 03.00.17)

Коновець Ігор Миколайович

(к. б. н., с.н.с., 03.00.17)

Конюх Ліля Іванівна

Копча Неля Миколаївна

Кравцова Ольга Володимирівна

(к. б. н., 03.00.17)

Крот Юрій Григорович

(к. б. н., старший науковий співробітник, 03.00.17)

Кудрявцева Дар'я Сергіївна

Кузьменко Михайло Ілліч

(д.б.н., професор, 03.00.17)

Кіпніс Людмила Семенівна

(к. б. н., с.н.с.)

Леконцева Тетяна Іванівна

(к. б. н., с.н.с., 03.00.17)

Ляшенко Артем Володимирович

(д. б. н.)

Летицька Олена Миколаївна

(к. б. н.)

Маковський Вадим Васильович

Мантурова Оксана Василівна

(к. б. н., с.н.с.)

Мардаревич Мирослав Григорович

(к. б. н., 03.00.17)

Медовник Дмитро В'ячеславович

Мірошніченко Марина Володимирівна

Пашкова Оксана Вікторівна

(к. б. н., 03.00.17)

Плігін Юрій Васильович

(к.б.н., с.н.с., 03.00.17)

Погорелова Марина Сергіївна

(к. б. н., 03.00.17)

Подругіна Анна Борисівна

(к. б. н., 03.00.17)

Рибка Тетяна Сергіївна

(к. б. н.)

Семенюк Наталія Євгенівна

(д. б. н., с.д., 03.00.17)

Середа Тетяна Миколаївна

(к. б. н., 03.00.17)

Силаєва Анжеліка Алімівна

(к. б. н., 03.00.17)

Старосила Євгенія Василівна

(к. б. н., 03.00.17)

Стойка Юлія Олександрівна

Тимошенко Наталія Володимирівна

Усенко Олег Михайлович

(к. б. н., с.н.с., 03.00.17)

Худіяш Юрій Миколайович

(к. б. н., 03.00.10)

Цибульський Олександр Іванович

(к. б. н., 03.00.17)

Щербак Володимир Іванович

(д.б.н., професор, 03.00.17)

Щербак Сергій Дмитрович

(к. б. н.)

Щербина Ольга Євгеніївна

Юришинець Володимир Іванович

(д. б. н., проф., член-кор. НАН України, 03.00.17)

Яворський Владислав Юрійович

(к. б. н., 03.00.17)

Якушин Володимир Михайлович

(д. б. н.)

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Дубняк Сергій Сергійович

Телефон

0979634337

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна